

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W OŚWIĘCIMIU

32-600 Oświęcim, ul. Gen. Józefa Bema 4
tel. (33) 842 23 29, pcpr@powiat.oswiecim.pl

PCPR.0422.1.2019

Oświęcim, 12 lutego 2019r.

Pan
Kazimierz Homa
Przewodniczący
Rady Powiatu w Oświęcimiu

Dotyczy: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2018r. wraz z rekomendacją do planowania budżetu na rok następny oraz Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu.

Zgodnie z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum wraz z przedstawieniem efektów pracy oraz wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Na podstawie art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej gminy, powiaty oraz samorząd województwa zobowiązane są również do sporządzenia corocznej oceny zasobów pomocy społecznej, opartej na analizie lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, która obejmuje m.in. osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Wymienione zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe oraz nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej, bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.

Ponieważ wymienione dokumenty obejmują analogiczne dane, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu przedkłada niniejsze Sprawozdanie, zawierające wszystkie wymagane przepisami informacje. Przedmiotowe Sprawozdanie Zarząd Powiatu przedstawia Radzie Powiatu w Oświęcimiu wraz z Rekomendacją, która będzie podstawą do planowania budżetu na rok następny.

Powiat oświęcimski jest lokalną wspólnotą samorządową składającą się z dziewięciu gmin: Gmina Miejska Oświęcim, Gmina Wiejska Oświęcim, Gmina Kęty, Gmina Brzeszcze, Gmina Zator, Gmina Chełmek, Gmina Polanka Wielka, Gmina Przeciszów, Gmina Osiek. Według danych na koniec grudnia 2018r., Powiat zamieszkuje 154.292 mieszkańców, zajmując powierzchnię 406,03 km², z czego 2.900 to osoby bezrobotne, z czego 1.304 to osoby długotrwale bezrobotne. Stopa bezrobocia wynosiła 5,5.

Ponad 10% populacji powiatu pozostaje klientami pomocy. Do przyczyn udzielania pomocy osobom i rodzinom zalicza się: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa bądź wielodzietność, bezradność sprawach opiekuńczo wychowawczych, brak umiejętności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą, trudności w przystosowaniu się do życia osób opuszczających zakłady karne, alkoholizm, narkomania, klęski żywiołowe, zdarzenia losowe i inne sytuacje kryzysowe.

Na terenie powiatu pomoc społeczną organizują organy administracji samorządowej, w tym ośrodki pomocy społecznej w gminach i centrum pomocy rodzinie w powiecie oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe. Ogólną zasadą pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej jest umożliwienie klientom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie

pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, a rodzaj, forma i rozmiar pomocy powinny być odpowiednie do okoliczności i indywidualnych potrzeb.

Infrastruktura socjalna w Powiecie Oświęcimskim przedstawia się następująco:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, będące jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego, jest podstawową instytucją w powiecie, posiadającą kompetencje do wykonywania w sposób bezpośredni lub pośredni zadań określonych w szczególności ustawą o pomocy społecznej, ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Głównym celem działania Centrum jest realizacja zadań samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, udzielania wsparcia osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, usamodzielniania się osób oraz integracji ze środowiskiem.

W 2018r., wraz z Dyrektorem oraz jego Zastępcą, w Centrum zatrudnionych było 70 pracowników przy 69 etatu przeliczeniowego, tj.:

- Dział Finansowo-Administracyjny, w tym Sekretariat – 8 osób na 7 etatach,
- Dział Pomocy Instytucjonalnej i Realizacji Świadczeń – 5 osoby na 5 etatach,
- Dział Rehabilitacji Społecznej – 3 osoby na 3 etatach,
- Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – 7 osób na 7 etatach,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności – 3 osoby na 3 etatach,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej – 3 osoby na 3 etatach,
- Regionalny Program Operacyjny – 2 osoby na 2 etatach,
- Dom Dziecka im. Kornela Makuszyńskiego w Oświęcimiu – 18 osób na 19,5 etatu,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach – 19 osób na 17,5 etatu.

W ramach wykonywanych zadań z zakresu pomocy społecznej, Centrum udziela nieodpłatnego poradnictwa prawnego z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego i administracyjnego dla rodzin zastępczych, podopiecznych pieczy zastępczej, rodziców biologicznych podopiecznych, oraz mieszkańcom powiatu, których sytuacja materialna nie pozwala na skorzystanie z odpłatnej pomocy prawnej. W 2018r. udzielono 82 takich porad, w łącznej ilości 175 godzin. Również specjaliści z Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej (psycholog, pedagog), mający w zakresie swoich obowiązków wspieranie klientów z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w miarę możliwości udzielają również doraźnie porad innym klientom, w szczególności osobom niepełnosprawnym, zwracającym się o taką pomoc.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o Karcie Polaka, Centrum, w imieniu Starosty Oświęcimskiego, realizowało comiesięczne wypłaty świadczeń pieniężnych osobom uprawnionym z tytułu ustawy. W okresie od marca do grudnia 2018r. wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 29.700,00 zł, do którego uprawnionymi było łącznie 5 osób, w tym 2 małoletnie. Środki na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem pomocy przekazał Wojewoda Małopolski.

Podstawowymi zadaniami wynikającymi z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej są:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie należnej pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki,
- wychowankom opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, schroniska dla nieletnich,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym,
- oraz umieszczanie w nich kierowanych osób,

- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Podstawą prawną do realizowania zadań z zakresu pomocy społecznej jest wspomniana powyżej ustawa oraz wydane do niej rozporządzenia, a także dokument prawa miejscowego, jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oświęcimskiego na lata 2016-2020, która za obszary priorytetowe rozwoju polityki społecznej powiatu uznała opiekę nad rodziną i dzieckiem oraz pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym.

2. Domy pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której gmina nie może zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W Powiecie Oświęcimskim opiekę całodobową sprawują trzy domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Bobrku, działający jako jednostka organizacyjna powiatu, przeznaczony dla 203 mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie,
- Dom Pomocy Społecznej Braci Albertynów w Bulowicach, działający na zlecenie powiatu, a prowadzony przez Zgromadzenie Braci Albertynów, przeznaczony dla 81 mężczyzn przewlekłe psychicznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej Caritas Archidiecezji Krakowskiej w Zatorze, działający na zlecenie powiatu, a prowadzony przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej, przeznaczony dla 52 kobiet i mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie.

Na dzień 31.12.2018r., większość pensjonariuszy, tj. 226 osób, posiadała decyzje o skierowaniu do domu pomocy społecznej wydane przed dniem 01.01.2004r. Na finansowanie pobytu tych osób przysługuje dotacja Wojewody, natomiast decyzje w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt w domu wydaje Starosta Oświęcimski. W 2018r. Centrum wydało 241 takich decyzji. Pozostali mieszkańcy zostali umieszczeni w domach na tzw. nowych zasadach i zgodnie z zapisami ustawy, finansowanie ich pobytu odbywa się poprzez montaż polegający na częściowej odpłatności mieszkańca z własnych dochodów i z opłat rodziny zobowiązanej do alimentacji oraz uzupełnienia brakującej kwoty do pełnego kosztu utrzymania poprzez dopłaty z gminy, z której pochodzi pensjonariusz.

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca domu, stanowiący jednocześnie wysokość odpłatności za pobyt, przedstawiał się następująco:

- DPS Bobrek – 3.421,23 zł,
- DPS Bulowice – 3.060,03 zł,
- DPS Zator – 3.560,60 zł.

W domach pomocy społecznej, na koniec 2018r., zatrudnionych było 286 pracowników, z tego 159 w jednostce samorządowej, a 127 w podmiotach niepublicznych. 252 pracowników zatrudnionych było na umowę o pracę, natomiast 34 na podstawie innych form zatrudnienia. Kadre terapeutyczno-opiekuńczą stanowi 217 osób, administracyjną i obsługi – 65, a 4 pracowników to kadra zarządzająca.

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania wszystkich domów pomocy społecznej, bez względu na źródło finansowania, to kwota 15.531.253,68 zł, w tym 7.335.593,00 zł, jako środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa oraz środki otrzymane w ramach rezerwy celowej budżetu państwa. Dodatkowo, Dom Pomocy Społecznej w Zatorze wykonał adaptację łazienek i modernizację pomieszczeń. Łączny koszt projektu wyniósł 52.047,00 zł, w tym: 29.832,00 zł ze środków własnych budżetu Powiatu, 9.944,00 zł z budżetu Gminy Zator oraz 12.271,00 zł ze środków własnych Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

3. Ośrodki wsparcia

Jako jednostka organizacyjna powiatu działa także ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jakim jest Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kętach z filią w Brzeszczach, czyli placówka typu dziennego zapewniająca uczestnikom opiekę psychiatryczną, rehabilitację leczniczą oraz terapię zajęciową. Celem ośrodka wsparcia tego typu jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia, podnoszenie poziomu zaradności życiowej i sprawności psychofizycznej, wydłużanie okresów remisji choroby, oraz zapobieganie degradacji psychofizycznej uczestników.

Placówka dysponuje 40 miejscami na terapię dla uczestników. W ubiegłym roku z pomocy ośrodka skorzystało łącznie 51 osób, w tym 9 nowoprzyjętych i skierowanych przez PCPR w Oświęcimiu oraz wydano 5 decyzji uchylających skierowanie.

Odpłatność za udział w zajęciach terapeutycznych oferowanych przez Dom pobierana jest zgodnie z art. 51b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, a środki wpływające z odpłatności uczestników są odprowadzone do budżetu państwa.

W ośrodku zatrudnionych jest 10 pracowników w tym: 1 osoba kierująca, 7 pracowników opiekuńczo-terapeutycznych oraz 2 pracowników administracyjnych na 1,5 etatu.

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania rzeczonoego ośrodka wsparcia to kwota 790.028,26 zł, z czego 718.398,25 zł stanowi dotacja z budżetu państwa na prowadzenie zadania zleconego, 31.630,01 zł stanowią środki własne Powiatu, natomiast 40.000,00 zł zostało przekazane jako pomoc finansowa z budżetu Gminy Brzeszcze.

4. Interwencja kryzysowa

W strukturach Centrum funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, do zadań którego należy udzielanie szybkiej, doraźnej pomocy osobom lub rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, w tym ofiarom przemocy w rodzinie. Do obowiązków pracowników Ośrodka należy przede wszystkim:

- udzielanie szybkiej, doraźnej pomocy osobom lub rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, tj. śmierć współmałżonka, strata bliskiej osoby i żałoba, trudności w związku małżeńskim lub partnerskim, utrata pracy, problemy wychowawcze, próby samobójcze, uzależnienia oraz doświadczanie przemocy domowej, a także po przeżyciu traumatycznego zdarzenie: wypadek, napad, gwałt,
- analiza problemów i dysfunkcji oraz ustalenie priorytetów w procesie ich rozwiązywania,
- prowadzenie indywidualnych programów pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz psychoterapii indywidualnej bądź rodzinnej w sytuacjach skrajnie urazowych, np. katastrofa, nagła śmierć, gwałt, przemoc w rodzinie, próby samobójcze, klęski żywiołowe itp.,
- zabezpieczenie osobom noclegu, w nagłych sytuacjach kryzysowych, przez krótki okres czasu,
- organizacja grup wsparcia i grup edukacyjno-terapeutycznych.

Powyższe zadania realizowane są poprzez udzielania wsparcia terapeutycznego, prowadzenie indywidualnych i grupowych konsultacji psychologicznych, poradnictwa prawnego, konsultacji socjalnych i pedagogicznych oraz dot. uzależnień, mediacji, a także realizację programu edukacyjno- korekcyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie i zapewnienie całodobowego schronienia dla osób będących w ostrym kryzysie.

W 2018r. z pomocy Ośrodka skorzystało 815 osób, w tym 330 osób będących ofiarami przemocy domowej i 5 osób korzystających ze schronienia w hostelu. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy ośrodka są trudności w związkach małżeńskich (partnerskich), gwałtowna, niekorzystna zmiana życiowa (utrata pracy, zdrada partnera, zagrożenie chorobą) oraz przemoc w rodzinie.

Roczny koszt utrzymania Ośrodka to 225.230,96 zł, z tego 202.992,79 zł to środki własne Powiatu, a 22.238,17 zł to dotacja z Miasta i Gminy Oświęcim.

5. Mieszkania chronione

Powiat Oświęcimski korzysta z dwóch mieszkań należących do zasobu mieszkaniowego Gminy Miasta Oświęcim. Mieszkania te wykorzystywane są w formie mieszkań chronionych treningowych dla wychowanków instytucjonalnych i rodzinnych form pieczy zastępczej, którzy korzystają z nich w ramach pomocy w procesie usamodzielnienia i ze względu na dysfunkcje panujące w środowisku rodzinnym nie powinni wracać do własnych domów. Warunkiem zamieszkania w w/w mieszkaniach jest kontynuowanie nauki i przestrzeganie ustalonego regulaminu mieszkania chronionego treningowego.

W 2018r. korzystano z dwóch mieszkań (przy ul. Olszewskiego oraz przy ul. Czarnieckiego), które przeznaczone są łącznie dla 7 osób, w tym jedno dla 3 wychowanek, a drugie dla 4 wychowanków. Z mieszkania przy ul. Czarnieckiego w 2018r. korzystało 4 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, Natomiast w mieszkaniu przy ul. Olszewskiego zamieszkiwały 3 wychowanki – dwie z rodzin zastępczych i jedna z Domu Dziecka w Oświęcimiu.

Koszt utrzymania mieszkań chronionych w 2018r. wyniósł 23.679,78 zł. W kwocie tej zawarte są wydatki wyposażenie mieszkań oraz comiesięczne opłaty za czynsz i media. Pracujący wychowankowie w zależności od posiadanego dochodu ponoszą odpłatność w wysokości 60,00 zł, 100,00 zł, 160,00 zł miesięcznie (kwoty te zostały zwiększone zgodnie z Uchwałą Nr XLVIII/435/2018 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 26 czerwca 2018r.). Dochody powiatu z tego tytułu wyniosły 3.707,09 zł.

Do podstawowych zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

- zapewnienie dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie naborów i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- udzielanie specjalistycznego wsparcia rodzinom zastępczym w tym prawnego,
- psychologicznego i pedagogicznego,
- dokonywanie oceny zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- współpraca z sądami, placówkami służby zdrowia, policją, szkołami, gminnymi ośrodkami
- pomocy i ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi na rzecz wspierania dziecka i rodziny,
- finansowanie świadczeń na pokrywanie wydatków związanych z opieką i wychowaniem
- dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- finansowanie świadczeń na pokrywanie wydatków związanych z procesem
- usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i instytucjonalną,
- prowadzenie placówek opiekuńczo wychowawczych.

Podstawą prawną do realizowania zadań z zakresu pieczy zastępczej jest wyżej wymieniona ustawa.

Umieszczenie dziecka w zastępczej formie opieki jest uprawnieniem sądu rodzinnego i jest stosowane wtedy, gdy rodzice biologiczni nienależycie wypełniają swoje obowiązki a dobro dziecka jest zagrożone. Powodem niewłaściwie sprawowanej opieki rodzicielskiej są zaniedbania wychowawcze i niewydolność opiekuńcza, spowodowana patologicznym zachowaniem rodziców. Przyczyną tych patologii jest alkoholizm, narkomania, zaburzenia psychiczne rodziców i stosowanie przemocy. Głównym celem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest jego dobro i wychowanie go przez osoby bądź instytucje, które dają ręką i gwarancję należytego wychowania.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

6. Rodziny zastępcze

Do form rodzinnej pieczy zastępczej zaliczane są:

- rodzina zastępcza spokrewniona, którą tworzą osoby będące wstępniymi lub rodzeństwem dziecka,

- rodzina zastępcza niezawodowa, którą tworzą osoby niebędące wstępnymi dziecka, z tym, że: rodziny zastępcze niezawodowe mogą stanowić osoby spokrewnione, spowinowacone lub niespokrewnione z dzieckiem,
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistyczna – dla dzieci niedostosowanych społecznie, małych matek z dziećmi i dla dzieci niepełnosprawnych, a także tych, których rodzina nie jest w stanie zaopiekować, którą tworzą wyłącznie osoby niespokrewnione z dzieckiem,
- rodzinny dom dziecka, który tworzą małżonkowie lub osoba pozostająca w związku, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim opieki.

W rodzinach zastępczych zawodowych może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci, natomiast w rodzinnym domu dziecka, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 8 wychowanków.

Ze względu na specyfikę pracy i konieczność zapewnienia właściwej opieki i wychowania tak dużej ilości dzieci, brak jest gotowości kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w naszym powiecie.

Na terenie Powiatu Oświęcimskiego w roku 2018 funkcjonowało 120 rodzin zastępczych, w których przebywało 160 dzieci, w tym: 85 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 113 dzieci, 26 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 33 dzieci oraz 7 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 14 dzieci. 1 zawodowa rodzina zastępcza, w której umieszczonych jest 3 dzieci przebywa na terenie Powiatu Miechowskiego.

Wśród 7 rodzin zastępczych zawodowych, funkcjonujących w powiecie oświęcimskim, 1 rodzina pełniła funkcję pogotowia rodzinnego do 1 września z powodów osobistych zawiesiła działalność aż do odwołania. 1 rodzina jest zawodową specjalistyczną rodziną zastępczą dla dziecka niepełnosprawnego oraz 1 rodzina zawodowa będąca w gotowości do przyjęcia dzieci.

W roku 2018 specjaliści Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – pedagog i psycholog, poddali wstępnej kwalifikacji 13 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, polegającej na przeprowadzeniu badań pedagogicznych i testów psychologicznych, celem uzyskania pozytywnej opinii, stanowiącej podstawę do wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. 9 kandydatów uzyskało świadectwa o przebytych szkoleniach. Z 2 niezawodowymi rodzinami zastępczymi, po spełnieniu przez nich wymaganych warunków i odbyciu szkolenia uzupełniającego, zawarto umowy na pełnienie funkcji zawodowych rodzin zastępczych

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonuje oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej w celu ustalenia, między innymi, aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb.

Ocena sytuacji dziecka dokonywana jest co 3 miesiące w przypadku dzieci do 3 lat, co 6 miesięcy w przypadku dzieci powyżej 3 lat i jest podstawą do sformułowania opinii dla sądu dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej oraz utworzenia planu pomocy dziecku. Również rodzina zastępcza podlega ocenie pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Rodziny zastępcze, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi, problemy rodzinne czy też kryzysy małżeńskie, wspierane są działaniami: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2018r. w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudnionych było 7 specjalistów w tym 2 koordynatorów w pełnym wymiarze czasu pracy, którzy obejmowali działaniami łącznie 35 rodzin zastępczych, a także 1 psycholog, 1 pedagog, 2 pracowników socjalnych oraz kierownik Zespołu.

Koordynatorzy zatrudnieni są na umowę w zadaniowym systemie czasu pracy, pracując z rodzinami i dziećmi w nich umieszczonymi w środowisku rodzinnym. Celem udzielania pomocy rodzinom zastępczym w rozwiązywaniu zaistniałych problemów szkolnych, zdrowotnych, wychowawczych, emocjonalnych współpracują z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka, w szczególności z pedagogami szkolnymi, asystentami rodziny przydzielonymi przez

ośrodki pomocy społecznej, kuratorami sądowymi i lekarzami. W roku 2018 działaniami psychologa Zespołu objęte były 23 rodziny zastępcze.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej ma obowiązek współpracować z ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi celem przysposabiania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2018 r. w rodzinie adopcyjnej zostało umieszczone 2 dzieci.

Na każde umieszczone w rodzinie zastępczej dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, przy czym od dnia 01.06.2018r. rodzina spokrewniona otrzymuje świadczenie w wysokości 694 zł miesięcznie (do 31.05.2018r. – 660 zł), natomiast rodzina zawodowa i niezawodowa – 1.052 zł miesięcznie (do 31.05.2018r. – 1000 zł) W przypadku niepełnosprawności dziecka pomoc jest zwiększana o kolejne 211 zł miesięcznie (do 31.05.2018r. – 200 zł).

Rodzinom zastępczym zawodowym co miesiąc wypłacane jest wynagrodzenie w wysokości:

- 2.000 zł – w przypadku wychowywania jednego dziecka,
- 2.200 zł – w przypadku wychowywania dwojga dzieci,
- 2.400 zł – w przypadku wychowywania trojga dzieci,
- 2.800 zł – w przypadku, gdy rodzina jest tzw. pogotowiem rodzinnym.

W 2018r. funkcjonowało 7 rodzin zawodowych, w tym jedno pogotowie rodzinne i dwie rodziny zawodowa specjalistyczne, opiekujące się niepełnosprawnymi dziećmi.

Na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, ogółem wydatkowano 1.730.530,40 zł.

Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych umieszczane są także w rodzinach zastępczych, zamieszkujących inne powiaty. W takim przypadku zawierane jest porozumienie i pokrywane są wydatki na jego utrzymanie. W ubiegłym roku w 10 innych powiatach umieszczonych było 19 dzieci, a kwota wydatkowana na ten cel to 227.501,07 zł.

Jednocześnie na 25 dzieci pochodzących z 13 innych powiatów, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie naszego Powiatu, uzyskiwane są dochody, które w 2018r. wyniosły 244.855,69 zł.

W kosztach utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych zobligowane są partycypować gminy pochodzenia dziecka w wysokości: 10% kosztów w pierwszym roku pobytu, 30% w drugim roku pobytu dziecka i 50% w trzecim roku i następnych latach. W 2018r. z tego tytułu Powiat uzyskał dochody w wysokości 308.456,62 zł.

7. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W powiecie oświęcimskim funkcjonuje 8 placówek opiekuńczo-wychowawcze posiadające 91 miejsc statutowych, z czego:

- Dom Dziecka im. Kornela Makuszyńskiego w Oświęcimiu przeznaczony dla 30 dzieci, działający jako placówka typu socjalizacyjnego,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach przeznaczona dla 25 dzieci, również działająca jako placówka typu socjalizacyjnego
- oraz Wioska Dziecięca im. Janusza Korczaka w Rajsku przeznaczona dla 36 dzieci, działająca na zlecenie Powiatu, w formie 6 placówek typu rodzinnego.

W 2018r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem oświęcimskim przebywało 15 dzieci na podstawie porozumienia między powiatami dotyczącego zwrotu wydatków na pokrywanie kosztów utrzymania dziecka w placówce przez powiat, z którego pochodzi dziecko. Łącznie w placówkach w powiecie (94 dzieci) i poza powiatem przebywało 109 dzieci.

Na funkcjonowanie 8 placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 6 placówek typu rodzinnego) w 2018r. Powiat przeznaczył 3.739.274,45 zł natomiast na realizację zawartych porozumień pomiędzy powiatami, dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania 15 dzieci z Powiatu

Oświęcimskiego przebywających w placówkach w innych powiatach wydatkowano kwotę 623.238,14 zł.

Powiat uzyskał dochody z tytułu pobytu w naszych placówkach 18 dzieci z 4 innych powiatów w łącznej wysokości 724.961,97 zł.

W związku z pobytami dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (na mocy art. 191 ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) powiat otrzymał dochody z gmin w postaci zwrotu części średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce w wysokości 658.165,11 zł.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, powiat oświęcimski ponosi opłatę za zakwaterowanie i wyżywienie 1 dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, urodzonego na terenie powiatu oświęcimskiego, umieszczonego w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym w Częstochowie. W 2018r. wydatkowano 24.021,19 zł oraz uzyskano dochód w wysokości 8.002,72 zł z tytułu zwrotu części wydatków na utrzymanie i wyżywienie ww. dziecka.

W celu ujednoczenia funkcjonowania placówek, w szczególności w zakresie realizacji zadań administracyjno-księgowych, zasadnym było utworzenie wspólnego centrum rozliczeniowego, czego skutkiem była minimalizacja kosztów. Zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku zapewnienia wspólnej obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego na podstawie przepisów o samorządzie powiatowym placówką opiekuńczo-wychowawczą może kierować dyrektor jednostki obsługującej, która prowadzi wspólną obsługę, przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych wychowawcy. Wobec tego, z dniem 01.05.2018r. powołany do życia został Zespół ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej, działający w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu. Kierowana przez Zastępcę Dyrektora komórka organizacyjna, swoimi zadaniami obejmuje m.in.: sprawy administracyjne i organizacyjne placówek, kadrowe i księgowe, a także sprawozdawczość, kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2018r., na podstawie wykonalnych postanowień sądu, wydano 29 skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ponieważ, zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości odpowiednio świadczeń i dodatków przyznanych z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, tut. Organ prowadzi postępowania w sprawie ustalenia bądź odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W ubiegłym roku 403 postępowania zakończyły się wydaniem prawomocnych decyzji.

8. Przyznawanie pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą

Osobom pełnoletnim opuszczającym rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie oraz usamodzielnienie. Rzeczona pomoc przysługuje osobie usamodzielnianej, która realizuje Indywidualny Program Usamodzielnienia i przebywała na podstawie orzeczenia sądu przez okres:

- co najmniej 3 lat w spokrewnionej w rodzinie zastępczej,
- co najmniej 1 rok w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Warunkiem uzyskania w/w pomocy jest złożenie stosownego wniosku w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce

pobytu osoby usamodzielnianej, oraz posiadanie indywidualnego programu usamodzielnienia – opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletniości, a następnie zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. Przedmiotową pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

W 2018r. ogółem z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki i zagospodarowanie, skorzystały 75 wychowanków, z tego:

- 28 z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 6 z młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
- 1 z zakładu poprawczego,

na łączną kwotę: 185.526,69 zł oraz 40 osób opuszczających rodziny zastępcze, na łączną kwotę 206.893,37 zł.

Podstawowymi zadaniami wynikającymi z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych jest szeroko pojęta rehabilitacja społeczna oraz zawodowa, a także orzekanie o niepełnosprawności. W szczególności podejmowane są działania zmierzające do ograniczania niepełnosprawności i stwarzania możliwości osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w:

- warsztatach terapii zajęciowej,
- w turnusach rehabilitacyjnych,

poprzez ich dofinansowywanie a także współfinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Ważnym udogodnieniem dla osób niepełnosprawnych mających trudności w poruszaniu się jest likwidacja barier architektonicznych i technicznych w ich mieszkaniach i otoczeniu oraz współfinansowanie tych przedsięwzięć.

9. Rehabilitacja społeczna

Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych środki pozyskiwane są z PFRON i z zasobów własnych Powiatu. Rehabilitacją zawodową zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy, natomiast rehabilitacją społeczną – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Budżet na realizację zadań na 2018r. wynosił 2.988.203,00 zł, z czego 245.810,00 zł przeznaczono na rehabilitację zawodową, a 2.742.393,00 zł przeznaczono na rehabilitację społeczną, w tym:

- 1.659.600,00 zł – dofinansowanie do działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej, w których uczestniczy 100 osób niepełnosprawnych,
- 297.320,00 zł – dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla 277 osób oraz 30 opiekunów,
- 547 304,41 zł – dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla 1.652 osób,
- 235.810,66 zł – dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu dla 86 osoby,
- 2 046,00 zł dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych dla 5 osób.

Powiat realizuje program celowy, finansowany ze środków PFRON:

Program „Aktywny Samorząd” skierowany do osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, mający na celu ułatwienie zdobycia wyższego wykształcenia, jak również ułatwienie zakupu specjalistycznego sprzętu. Z programu skorzystało 68 osób na łączną kwotę 172.716,25 zł.

10. Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Przy Centrum funkcjonuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, mający na celu ustalanie niepełnosprawności dla celów pozarentowych. W procesie orzekania uczestniczy 30 członków Zespołu (lekarze, psychologowie, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni, pedagodzy). Obsługę zespołu wykonuje 3 pracowników, w tym: przewodniczący zespołu, sekretarz i inspektor. Dla dzieci do 16-ego roku życia, Zespół wydaje orzeczenia o niepełnosprawności, natomiast dla osób powyżej 16-ego życia wydawane są orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W 2018r. odbyły się 154 posiedzenia składów orzekających. Zespół rozpatrzył 2.108 spraw o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, głównie w celu odpowiedniego zatrudnienia, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego. Wydano 1.707 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz 315 orzeczeń o niepełnosprawności. Ponadto wydano 780 legitymacji o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz 498 kart parkingowych, umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Ponieważ jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, powiatowi przysługuje dotacja celowa na ten cel. W ubiegłym roku Powiat z budżetu wojewody otrzymał 295.625,00 zł. Na prawidłowe funkcjonowanie Zespołu Orzekającego, Powiat z własnych środków przyznał dodatkowo 96.941,00 zł.

11. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Fundacja im. Brata Alberta, swoją działalnością wspiera osoby niepełnosprawne prowadząc domy stałego pobytu, domy dziennego pobytu, warsztaty terapii zajęciowej, świetlice terapeutyczne, ośrodki adaptacyjne, szkoły i przedszkola integracyjne. Organizowane są także obozy rehabilitacyjne.

Na zlecenie Powiatu Oświęcimskiego Fundacja prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej, czyli wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Placówka przeznaczona jest dla 100 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Zajęcia terapeutyczne prowadzone są w 4 filiach na terenie: Chełmka, Przeciszowa, Jawiszowic i Oświęcimia. Placówka zatrudnia łącznie 31 osoby, z czego 26 osób to pracownicy merytoryczni (terapeuci, pedagodzy, psycholog, pielęgniarki), 3 pracowników administracyjnych oraz 2 osoby z obsługi.

Działalność finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 90%, a w pozostałych 10% koszty pokrywane są ze środków samorządu terytorialnego. Łączny koszt funkcjonowania Warsztatów to 1.859.001,00 zł, z czego 1.659.600,00 zł to środki PFRON, a 199.401,00 zł to środki własne powiatu oraz gmin, których mieszkańcy są uczestnikami zajęć terapeutycznych.

W wykonywaniu zadań z zakresu polityki socjalnej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu współpracuje z licznymi organizacjami pozarządowymi, a także realizuje projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

12. Regionalny Program Operacyjny

W 2018r. kontynuowano realizację projektu pod nazwą: „Nowe wyzwania – lepsza przyszłość” numer: RPMP.09.01.01-12-0031/15 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Projekt ma na celu aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem

społecznym z terenu Powiatu Oświęcimskiego w tym osób niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży korzystających z form pieczy zastępczej, a także ich opiekunów.

W roku 2018 w projekcie brało udział 54 uczestników (29 mężczyzn i 25 kobiet) w tym 41 osób niepełnosprawnych (26 mężczyzn i 15 kobiet). W tej grupie 44 osoby rozpoczęły udział w roku 2018 a 10 osób kontynuowało udział z poprzednich lat. Wszyscy uczestnicy zakończyli udział w projekcie w 2018 roku, w różnym czasie.

Na rzecz uczestników zrealizowano wsparcie w postaci:

- diagnozy potrzeb w tym diagnoza lekarska i diagnoza doradcy zawodowego,
- rehabilitacja,
- indywidualne zajęcia z pedagogiem w wymiarze 300 godzin,
- terapia behawioralna w wymiarze 200 godzin,
- indywidualne wsparcie psychologa w wymiarze 232 godzin,
- indywidualne wsparcie neuropsychologa w wymiarze 20 godzin,
- indywidualne zajęcia z zakresu komunikacji alternatywnej w wymiarze 50 godzin,
- wsparcie Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w wymiarze 550 godzin,
- terapia integracji sensorycznej z fizjoterapią w wymiarze 280 godzin,
- hipoterapia w wymiarze 265 zajęć,
- dogoterapia w wymiarze 35 godzin,
- indywidualne wsparcie neurologopedy w wymiarze 160 godzin,
- indywidualne wsparcie surdologopedy w wymiarze 30 godzin,
- indywidualne wsparcie doradcy zawodowego w wymiarze 16 godzin,
- diagnoza i terapia FAS dla 6 dzieci,
- psychoterapia w zakresie regulacji emocjonalnych związanych ze stylami przywiązania w wymiarze 10 godzin,
- indywidualna terapia metoda Warnkego w wymiarze 120 godzin,
- kurs prawa jazdy kat. B dla 5 uczestników projektu,
- staże zawodowe dla 3 osób na okres 3 miesięcy, dla 1 osoby na okres 6 miesięcy,
- szkolenie zawodowe dla 1 uczestnika projektu,
- szkolenie grupowe stacjonarne „Asertywność w relacjach rówieśniczych” w wymiarze 12 godzin,
- szkolenie grupowe stacjonarne „Warsztat poruszania się po rynku pracy” w wymiarze 12 godzin,
- szkolenie grupowe wyjazdowe „Trening umiejętności społecznych” w wymiarze 36 godzin,
- szkolenie grupowe wyjazdowe „Trening umiejętności komunikacyjnych” w wymiarze 18 godzin.

Większą część zadań przekazano do realizacji organizacji pożytku publicznego. W związku z tym przeprowadzono dwa otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej uczestników projektu. Organizacji wybranej w obu konkursach – Stowarzyszenie „Nowa Perspektywa”, przekazano dotacje w wysokości 84.000,00 zł i 260.000,00 zł.

W 2018 r. na realizację wsparcia dla Uczestników projektu wydatkowano: 711.527,85 zł w tym: 625.722,85 zł ze środków Unii Europejskiej w tym 344.000,00 zł dotacja dla OPP oraz 85.805,00 zł wkładu własnego.

13. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Od kwietnia 2017r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, we współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Finansów oraz Fundacją UK-Butterflies LTD, realizowało Projekt pn. „Kompetencje wychowawcze przyszłości – edukacja alternatywna i doskonalenie zawodowe” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dzięki udziałowi w mobilności ponadnarodowej projekt bezpośrednio przyczynił się do osiągnięcia strategicznych celów Programu Operacyjnego z zakresu współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, jakimi są realizacja koncepcji uczenia się przez całe życie i mobilności oraz poprawa jakości i skuteczności kształcenia i szkolenia. Głównym celem realizowanego projektu było podniesienie posiadanych i nabycie nowych kompetencji zawodowych przez osoby pracujące w charakterze wychowawczym, terapeutycznym i socjalizującym z osobami młodymi wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W ramach współpracy zorganizowanych zostało sześć szkoleń w Bradford (Wielka Brytania) dla 36 pracowników Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Kętach, Domu Dziecka w Oświęcimiu oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu. Poznawane wówczas rozwiązania, w 2018r. były stopniowo wdrażane w zaangażowanych instytucjach.

Założenia projektu zostały przygotowane w poszanowaniu zaleceń Komisji Europejskiej oraz spójne z celami „Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020”, wpisując się w jego „Priorytet I: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży”. Dodatkowo wpisuje się w cel II. 4 Rozwój kapitału ludzkiego określony w Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz w cel szczegółowy 5 Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli określony w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Łączna wartość projektu wyniosła 291.118,25 zł, w tym:

- 274.495,40 zł – ze środków europejskich,
- 7.889,30 zł – ze środków dotacji celowej z budżetu państwa,
- 8.733,55 zł – wkład własny Powiatu Oświęcimskiego.

14. Erasmus+ – Program europejski na lata 2014-2020

W 2018r. Powiat przystąpił do realizacji dwóch programów w ramach programu ERASMUS+:

- „Grow it up – competences and framework for social system youth workers” – Projekt będzie realizowany w okresie od 01.09.2018r. do 31.08.2020r. we współpracy z UK Butterflies Ltd. oraz Fundacją Edukacji Rozwoju Innowacji. Głównym celem Projektu jest adaptacja czterech brytyjskich metod pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym i wykluczoną społecznie oraz umożliwienie ich wdrożenia w Polsce, a także innych krajach europejskich. W ramach Projektu opracowany zostanie program szkoleniowy dla każdej z metod, służący wyposażeniu użytkowników w wiedzę na ich temat i kompetencje umożliwiające ich wykorzystanie w środowisku pracy. Do fazy testowania opracowanych rezultatów pracy intelektualnej zaproszonych zostanie 12 osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Powiatu, które wezmą udział w 4 zorganizowanych w Bradford (Wielka Brytania) warsztatach edukacyjnych. Ostatnią fazą realizacji Projektu będą działania upowszechniające, w ramach których zaplanowano: seminarium upowszechniające wypracowane rezultaty pracy intelektualnej w Bradford oraz konferencję upowszechniającą wypracowane rezultaty pracy intelektualnej w Oświęcimiu. Łączna wysokość dofinansowania ze środków Komisji Europejskiej wyniesie 243.808,00 euro;
- „Level up: competences of the future” – Projekt będzie realizowany w okresie od 01.11.2018r. do 31.10.2020r. we współpracy z UK Butterflies Ltd. oraz Edu Smart Training Centre Ltd. Głównym celem Projektu jest opracowanie innowacyjnych rezultatów oraz wykorzystanie intensywnych działań upowszechniających w sektorze pomocy społecznej. Wypracowane rezultaty służyć będą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz koordynatorów rodziny, w obszarze ich kluczowych kompetencji, tj. umiejętności stosowania wystandaryzowanych narzędzi diagnozujących i wspierających proces analiz i obserwacji w pracy z klientem. Poza wypracowaniem jednolitych standardów dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej, przeprowadzone zostaną 3 wyjazdowe warsztaty w Bradford (Wielka Brytania) dla 20 osób,

a także seminaria w Bradford, Wicklow i Oświęcimiu, upowszechniające wypracowane metody. Łączna wysokość dofinansowania ze środków Komisji Europejskiej wyniesie 226.330,00 euro.

15. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dopuszczają zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym. W chwili obecnej, na podstawie wieloletnich umów, na zlecenie Powiatu Oświęcimskiego działają dwa domy pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego oraz warsztaty terapii zajęciowej, prowadzone odpowiednio przez Zgromadzenie Braci Albertynów w Krakowie, Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Fundację „Bliżej Człowieka” oraz Fundację Brata Alberta. Również w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego pn. „Nowe wyzwania – lepsza przyszłość” część zadań przekazano do realizacji Stowarzyszeniu „Nowa Perspektywa”, natomiast wdrożenie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pn. „Kompetencje wychowawcze przyszłości – edukacja alternatywna i doskonalenie zawodowe” nie byłoby możliwe bez ścisłej współpracy z Fundacją UK-Butterflies LTD z Wielkiej Brytanii.

Na podstawie:

- Umowy z dnia 24 lipca 2017r. w sprawie określenia zasad współpracy w zakresie udostępnienia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej lokalu mieszkalnego usytuowanego w Kętach oraz
  - Umowy z dnia 16 sierpnia 2017r. w sprawie ustalenia zasad współpracy w zakresie pomocy w realizacji marzeń i startu w dorosłe życie dla wychowanków pieczy zastępczej,
- Powiat aktywnie współpracuje z Fundacją „Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia”, w zakresie wsparcia młodzieży opuszczającej rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej. Nasi podopieczni mają możliwość uczestniczenia w warsztatach i szkoleniach, a także korzystać z kursów zawodowych, finansowanych ze środków Fundacji. W ubiegłym roku zorganizowano turniej piłki nożnej pod hasłem „Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia” oraz konkursu Talent Show gdzie dzieci mają możliwość zaprezentowania swoich umiejętności i zdolności.

Ponadto, w 2018r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, w zakresie pomocy wychowankom pieczy zastępczej oraz osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, współpracowało z:

- Fundacją „One Day” – pomoc rzeczowa: organizacja warsztatów dla usamodzielnianej młodzieży oraz organizacja wyjazdów gwiazdkowych i upominków dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- Fundacją „Słoneczna Nadzieja” – pomoc rzeczowa: paczki żywnościowe w okresie Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia; zakup sprzętu sportowego potrzebnego do treningów gry w piłkę nożną tj. bramki przenośne, piłki, szarfy, pacholki w kwocie 1222,70 zł.
- Stowarzyszenie „Pomóż dzieciom” – 5 dniowy wyjazd 5 dzieci z pieczy zastępczej do Niemiec.

Kolejny raz Centrum współpracowało z Krakowskim Forum Organizacji Społecznych na podstawie porozumienia o nawiązaniu współpracy partnerskiej w celu podjęcia działań na rzecz osób pokrzywdzonych przestępstwem w ramach konkursu ogłoszonego przez Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości. Współpraca ta polega na świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz psychologicznej osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Projekt zapewnia także możliwość udzielenia wsparcia finansowego oraz zabezpieczenia lokalowego. W 2018r. udzielono następującej pomocy:

- pomoc psychologiczna w wymiarze 353,5 godzin,
- pomoc prawna w wymiarze 141,5 godzin,
- pomoc w formie bonów żywnościowych i towarowych dla 1 osoby
- oraz pomoc finansowa w formie dofinansowania do czynszu dla 2 osób.

Pozostałe zaprzyjaźnione organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu w sferze pomocy społecznej, rehabilitacji oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, to m.in.:

- Polski Związek Niewidomych w Kętach,
- Miejsko-Gminne Stowarzyszenie Diabetyków w Brzeszczach,
- Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Olimp”,
- Fundacja „Przywołaj Uśmiech”,
- Stowarzyszenie dla dzieci Niepełnosprawnych „Promyk”,
- Stowarzyszenie Amazonek w Brzeszczach,
- Stowarzyszenie „Pokolenia” przy Dziennym Domu Pomocy w Oświęcimiu,
- Stowarzyszenie Bratnich Serc dla Osób Chorych w Oświęcimiu,
- Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”,
- Stowarzyszenie „Szansa”,
- Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”.

Na rok 2019 planowana jest dalsza współpraca oraz pomoc rzeczowa i finansowa ze strony wyżej wymienionych organizacji.

16. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej

Zgodnie z zaleceniami Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz audytu wewnętrznego, z zakresu szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, dla osób zatrudnionych w sektorze pomocy społecznej na terenie Powiatu Oświęcimskiego zorganizowano:

- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn. „Młodość i trwałe metody rozwiązywania sporów i konfliktów z udziałem aktywne go dorosłego” – czerwiec 2018r.,
- 8 superwizji zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej – luty, kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień, listopad, grudzień 2018r.,
- Szkolenie dla kadry finansowo-administracyjnej pn. „Rachunkowość w jednostkach budżetowych według aktualnych przepisów”,
- Szkolenie dla pracowników administracyjnych pn. „Kurs kancelaryjny i archiwalny I stopnia” grudzień 2018r.,
- Szkolenie dla pracowników administracyjnych pn. „Planowanie zamówień publicznych na rok 2019, zasady sporządzania sprawozdań”, lipiec 2018r.,
- Szkolenie dla pracowników administracji pn. „Prawo pracy w praktyce”, październik 2018r.,
- Szkolenie dla pracowników administracji pn. „Projekt zmian w podatkach”, październik 2018r.,
- Studia podyplomowe dla 5 pracowników na kierunku „Rachunkowość budżetowa w jednostkach samorządu terytorialnego” – rok akademicki 2018/2019,
- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn. „Diagnoza potrzeb rodziny i dziecka objętego pieczą zastępczą – aspekty praktyczne: metody, narzędzia, dokumentacja” zorganizowane przez ROPS, lipiec 2018r.,
- Szkolenie z PFRON Kraków dotyczące „Systemu Obsługi Wsparcia Finansowanego ze środków PFRON” (SOW) dla pracowników z działu rehabilitacji społecznej, wrzesień 2018r.,
- Szkolenie z przepisów wdrażania RODO dla wszystkich pracowników, lipiec 2018r.,
- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn.: „Praca z dziećmi/młodzieżą przejawiającą zaburzenia (emocjonalne zachowania lub zaburzenia psychiczne) i ich rodzinami. Depresja dzieci i młodzieży” - ROPS Kraków, wrzesień 2018r.
- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn. „Partnerska współpraca międzyinstytucjonalna” w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” ROPS – grudzień 2018r.
- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn. „Reaguj na przemoc. Świat widziany oczami dziecka” – GOPS Kęty, październik 2018r.
- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn. "Zdrowie psychiczne – wspólny temat" – konferencja organizowana przez PŚDS Kęty w PWSZ w Oświęcimiu, czerwiec 2018r.
- Szkolenie dla pracowników merytorycznych pn: „FAS wśród innych zaburzeń neurorozwojowych”- MOPS Łędziny, IX 2018r.

W 2018r. na wszystkie zadania i formy wsparcia z zakresu pomocy społecznej wydatkowano kwotę 29.955.058,35 zł, na którą składa się łączny koszt prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz warsztatów terapii zajęciowej, a także wydatki na pozostałe zadania z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Wydatkowane kwoty pochodzą zarówno z dotacji na zadania zlecone i własne, ze środków własnych Powiatu, z funduszy PFRON, ze środków Unii Europejskiej, odpłatności mieszkańców za pobyt w domach pomocy społecznej oraz kosztów pobytu mieszkańców umieszczanych na nowych zasadach finansowanych przez gminy, a także przekazanych darowizn.

Powyższe sprawozdanie kompleksowo obrazuje działalność Powiatu Oświęcimskiego w zakresie polityki socjalnej, w tym wysokość środków jakimi dysponowały Jednostki, stan zatrudnienia oraz szczegółowy opis realizowanych zadań.

W załączeniu:

1. Rekomendacja do Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018r.,
2. Tabela obrazująca wydatkowanie środków finansowych na zadania z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w 2018 roku.

Rekomendacja

Funkcjonowanie podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej wymagać będzie dalszego finansowania na utrzymanie obowiązujących standardów oraz dodatkowych nakładów finansowych zwłaszcza na modernizację dachu i pomieszczeń w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej, który nie był remontowany od 2006r.

W trakcie remontu i dostosowania do nowych wymogów ustawowych jest Dom Dziecka w Oświęcimiu im. Kornela Makuszyńskiego oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach. Proces ostatecznego podziału placówek na 5 małych planowany jest na lipiec – sierpień 2019r. W budynku Domu Dziecka w Oświęcimiu funkcjonować ma: placówka typu socjalizacyjnego dla 12 dzieci, placówka łącząca zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego dla 12 dzieci oraz placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego dla 6 dzieci. W budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Kętach funkcjonować będzie: placówka typu socjalizacyjnego dla 14 dzieci oraz placówka łącząca zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego dla 11 dzieci.

W 2019r. planowane jest również pozyskanie środków na modernizację i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej ze środków MRPO na lata 2020-2023 oraz na ośrodek wsparcia domowego i dziennego dla osób 60+ ze środków MRPO na lata 2020-2023.

Reasumując, po analizie powyższego należy uznać, iż w powiecie oświęcimskim działa dobrze rozwinięta sieć instytucji pomocowych i organizacji pozarządowych wspierających te zadania, która wymaga ciągłego doskonalenia i poszerzania. Głównymi celami na kolejne lata są utrzymanie na dotychczasowym poziomie wachlarza usług i świadczeń realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, w celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz zabezpieczenie środków finansowych na restrukturyzację oraz szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu.

Środki finansowe na wydatki z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w 2018r.

	Obszar polityki społecznej	Środki finansowe przeznaczone na wydatki	
		Wykonanie na dzień 31.12.2018r.	Szczegółowy opis przeznaczenia wydatków
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu	889 199,05 zł	wydatki związane z utrzymaniem jednostki, tj.: wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi, koszty utrzymania lokalu, wyposażenie pomieszczeń, zakup materiałów biurowych, sprzętu, tonerów, usługi (Internet, telefon, szkolenia, badania okresowe)
2.	Karta Polaka w tym:	30 294,00 zł	
2.1		29 700,00 zł	dotacja celowa ze środków budżetu państwa przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej
2.2		594,00 zł	dodatek do wynagrodzenia za obsługę wypłaty świadczeń dla posiadaczy Karty Polaka
3.	Domy pomocy społecznej w tym:	15 583 300,68 zł	
3.1		923 394,00 zł	Dom Pomocy Społecznej w Bulowicach - dotacja Wojewody przekazywana dla powiatu na prowadzenie domu na podstawie comiesięcznej informacji o liczbie mieszkańców umieszczonych przez dniem 01.01.2004 r., czyli wg "starych zasad" oraz dotacja z rezerwy celowej
3.2		2 159 532,07 zł	DPS w Bulowicach - środki własne przekazane na utrzymanie placówki, bez względu na źródło finansowania
3.3		1 314 629,00 zł	Dom Pomocy Społecznej w Zatorze - dotacja Wojewody przekazywana dla powiatu na prowadzenie domu na podstawie comiesięcznej informacji o liczbie mieszkańców umieszczonych przez dniem 01.01.2004 r., czyli wg "starych zasad" oraz dotacja z rezerwy celowej
3.4		963 923,78 zł	DPS w Zatorze - środki własne przekazane na utrzymanie placówki, bez względu na źródło finansowania
3.5		52 047,00 zł	DPS w Zatorze - adaptacja łazienek i modernizacja pomieszczeń, bez względu na źródło finansowania
3.6		5 097 570,00 zł	Dom Pomocy Społecznej w Bobrku - dotacja Wojewody przekazywana dla powiatu na prowadzenie domu na podstawie comiesięcznej informacji o liczbie mieszkańców umieszczonych przez dniem 01.01.2004 r., czyli wg "starych zasad" oraz dotacja z rezerwy celowej
3.7		5 072 204,83 zł	DPS w Bobrku - środki własne przekazane na utrzymanie placówki, bez względu na źródło finansowania
4.	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w tym:	790 028,26 zł	
4.1		718 398,25 zł	dotacja celowa na wydatki związane z utrzymaniem jednostki, tj.: wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi, prowadzenie terapii zajęciowej z uczestnikami, koszty utrzymania lokalu, zakup wyposażenia i materiałów biurowych, usługi obce (Internet, telefon, szkolenia, badania okresowe)
4.2		31 630,01 zł	środki własne z budżetu Powiatu Oświęcimskiego
4.3		40 000,00 zł	dotacja z budżetu Gminy Brzeszcze (media, terapia, czynsz i utrzymanie lokalu, psycholog)

5.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w tym:	225 230,96 zł	
5.1		202 992,79 zł	wszystkie wydatki związane z utrzymaniem jednostki, tj.: wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi, koszty utrzymania lokalu, badania okresowe pracowników, wyposażenie i konserwacja stanowisk pracy, szkolenia kadry, wynagrodzenia specjalistów wraz z pochodnymi
5.2		22 238,17 zł	środki z Urzędu Miasta i Gminy Oświęcim na wynagrodzenia dla specjalistów zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia przez POIK, tj.: psychologa, neurologopedę, konsultacji ds. problemów uzależnień, udzielenie wsparcia pedagogicznego, dozór nocny, ZUS
6.	Mieszkania chronione	23 679,78 zł	wydatki związane z utrzymaniem mieszkań chronionych dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, tj. wykonanie gruntownych remontów nowych lokali, zakup wyposażenia, media, czynsz, ubezpieczenie mienia
7.	Rodziny zastępcze w tym:	3 559 496,30 zł	
7.1		1 937 423,77 zł	pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz kontynuowanie nauki dla wychowanków z rodzin zastępczych
7.2		227 501,07 zł	wydatki ponoszone na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem oświęcimskim na podstawie stosownych porozumień
7.3		844 395,27 zł	wydatki poniesione na realizację dodatków wychowawczych 500+ dla rodzin zastępczych
7.4		550 176,19 zł	wynagrodzenia dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz wynagrodzenia osobowe dla pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Działu Realizacji Świadczeń wraz z dodatkami za obsługę wypłat 500+
8.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze w tym:	4 150 057,34 zł	
8.1		1 177 558,02 zł	wydatki związane z prowadzeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego prowadzonej na zlecenie powiatu oświęcimskiego: Wioska Dziecięca w Rajsku
8.2		120 693,00 zł	wydatki poniesione na realizację dodatków 500+ do zryczałtowanej kwoty dla placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego
8.3		1 206,00 zł	wydatki na obsługę realizacji programu 500+ w zakresie dodatków do zryczałtowanej kwoty dla placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego
8.4		2 007 836,04 zł	wydatki związane z prowadzeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych: Dom Dziecka w Oświęcimiu i Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach, bez względu na źródło finansowania
8.5		185 526,14 zł	świadczenia pieniężne na usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuację nauki dla wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych, wychowanków z młodzieżowych ośrodków wychowawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów poprawczych
8.6		623 238,14 zł	wydatki ponoszone na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem oświęcimskim na podstawie stosownych porozumień
8.7		10 000,00 zł	zakup paczek świątecznych dla dzieci z pieczy zastępczej
8.8		24 000,00 zł	zakwaterowanie i żywienia dziecka pochodzącego z powiatu oświęcimskiego, a umieszczonego w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Częstochowie
9.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	392 565,25 zł	wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, tj. wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z pochodnymi, wynagrodzenia składu orzekającego, koszty utrzymania i wyposażenia, w tym z budżetu Wojewody oraz ze środków własnych powiatu

10.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w tym:	3 393 812,44 zł	
10.1		2 982 818,19 zł	wydatki środków finansowych otrzymanych z PFRON przyznanych powiatowi oświęcimskiemu wg algorytmu na: Warsztaty Terapii Zajęciowej, turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych, przedmioty ortopedyczne dla osób niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych, dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych, staże, prace interwencyjne dla osób niepełnosprawnych, badanie lekarskie, przystosowanie stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, środki na działalność gospodarczą dla osób niepełnosprawnych
10.2		199 401,00 zł	środki własne przeznaczone na dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej
10.3		172 716,25 zł	wydatki środków finansowych otrzymanych z PFRON na program "Aktywny Samorząd"
10.4		27 813,00 zł	Dotacja z Urzędu Miasta i Gminy Oświęcim na działalność WTZ
10.5		11 064,00 zł	dofinansowanie kosztów rehabilitacji do mieszkańców powiatu oświęcimskiego będącego uczestnikami WTZ w Libiążu i Spytkowicach
11.	Realizacja programów unijnych	874 962,74 zł	Realizacja programów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej
	Razem	29 912 626,80 zł	